

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią

dr Marcin Dąbrowski, kanclerz SGH

3 lutego 2021, Warszawa

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
Art. 18.

1. Do zadań rady uczelni należy:

[...]

3) monitorowanie gospodarki finansowej uczelni;

4) monitorowanie zarządzania uczelnią;

[...]

2. W ramach monitorowania gospodarki finansowej rada uczelni:

1) opiniuje plan rzeczowo-finansowy;

2) zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego;

3) zatwierdza sprawozdanie finansowe.

3. W ramach wykonywania zadań rada uczelni może żądać wglądu do dokumentów uczelni.

[...]

Dodatkowe zadania dla rady uczelni wynikające ze statutu bądź dobrych praktyk współpracy z władzami uczelni

- **prowidorium budżetowe**
- **wieloletnie plany inwestycyjne**
- **plany konkretnych inwestycji**

PSWN Art. 423. 2.

Na zasadach określonych w art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym dokonanie przez uczelnię publiczną czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych, w rozumieniu przepisów o rachunkowości, oraz dokonanie przez uczelnię publiczną czynności prawnej w zakresie oddania tych składników do korzystania innemu podmiotowi, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, wymaga zgody Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadkach gdy wartość rynkowa tych składników albo wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza kwotę 2 000 000 zł. Do wniosku o wyrażenie zgody dołącza się zgodę rady uczelni.

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19

Art. 67. W ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z 2019 r. poz. 39 i 534 oraz z 2020 r. poz. 695 i 875) wprowadza się następujące zmiany:

[...]

w art. 310 dodaje się ust. 10 w brzmieniu: „10. **Do czynności prawnych w zakresie rozporządzenia skarbowymi papierami wartościowymi przez uczelnie publiczne, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 423 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przepisów art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 735)”**

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

PSWN Art. 418. 1. Uczelnia publiczna, w której **suma strat netto w okresie nie dłuższym niż 5 ostatnich lat przekracza 20% kwoty subwencji** oraz dotacji otrzymanych w roku poprzedzającym bieżący rok budżetowy ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a–c, pkt 2 lit. a–d, pkt 5 i 6, opracowuje program naprawczy.

2. Program naprawczy obejmuje działania mające na celu:

1) odzyskanie równowagi finansowej przez zrównoważenie kosztów działalności z przychodami,
2) redukcję zadłużenia, tak aby suma zobowiązań krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych ujmowanych w pasywach nie przekraczała sumy aktywów obrotowych i środków trwałych w budowie, wynikających z bilansu – w okresie nie dłuższym niż do końca roku, w którym upływają 3 lata od dnia uchwalenia programu naprawczego.

3. Rada uczelni uchwała program naprawczy ze szczegółowym harmonogramem wdrażania i przedkłada go ministrowi w terminie 6 miesięcy od dnia stwierdzenia straty, o której mowa w ust. 1. Za dzień stwierdzenia straty przyjmuje się dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez radę uczelni.

4. Za realizację programu naprawczego odpowiada rektor.

5. Rektor składa radzie sprawozdanie z realizacji programu naprawczego co najmniej raz na pół roku.

6. Rada uczelni przedkłada ministrowi roczne sprawozdanie z wykonania programu naprawczego, wraz ze sprawozdaniem z wykonania planu rzeczowo-finansowego.

7. Rada uczelni może uchwalić aktualizację programu naprawczego.

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
Art. 18.

[...]

2. W ramach monitorowania gospodarki finansowej rada uczelni:

- 1) opiniuje plan rzeczowo-finansowy;
- 2) zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego;
- 3) **zatwierdza sprawozdanie finansowe.**

Art. 410. Roczne sprawozdanie finansowe uczelni publicznej podlega badaniu przez firmę audytorską. Wyboru firmy audytorskiej dokonuje rada uczelni.

- > Ustawa o rachunkowości, Art. 66 ust. 5
- > Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, Art. 134 ust. 2
- > Rozporządzenie PE i Rady (UE) nr 537/2014

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym

Art. 83. 3. Sprawozdanie z badania zawiera:

[...]

8) opinię biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego badanej jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a także przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;

9) opinię biegłego rewidenta o tym, czy badane sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z przepisami prawa, statutem lub umową;

10) opinię, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym;

11) oświadczenie o tym, czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono istotne zniekształcenia w sprawozdaniu z działalności, oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie;

[...]

14) oświadczenie biegłego rewidenta o przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą rodzić zasadnicze wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności;

[...]

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Wybrane istotne obszary zarządzania uczelnią

- Zasady organizacji gospodarki finansowej
- Proces tworzenia budżetu
- Transparentność wydatków publicznych
- Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku
- Zarządzanie ryzykiem
- Przetwarzanie danych osobowych
- Zrównoważony rozwój
- Przestrzenie akademickie – obecne wyzwania

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku

Bezpośrednie

1. Koszty godzin dydaktycznych nauczycieli
2. Koszty sal dydaktycznych

Obliczenie kosztu godziny dydaktycznej nauczyciela

a) 45 proc. rocznego wynagrodzenia pracownika badawczo-dydaktycznego lub 70 proc. pracownika dydaktycznego (wynagrodzenie zasadnicze, staż, trzynastka, składki emerytalne i PPK po stronie pracodawcy)

/ dzielone przez wymiar pensum na danym stanowisku
= koszt godziny dydaktycznej w ramach etatu

lub

b) 100 proc. wynagrodzenia z pochodnymi z tytułu godziny ponad pensum

*koszty godzin zajęć studiów nieodpłatnych są przeliczane w pierwszej kolejności wg stawki a)
koszty godzin zajęć studiów odpłatnych są przeliczane wg stawki a) lub b) po przypisaniu
godzin zajęć studiów nieodpłatnych*

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnia, dr Marcin Dąbrowski

Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku

Bezpośrednie

1. Koszty godzin dydaktycznych nauczycieli
2. Koszty sal dydaktycznych

Obliczenia kosztu sal dydaktycznych

Koszt utrzymania budynku /dzielony na metry powierzchni użytkowej

Koszt metra² mnożony przez metraż sali dla realizacji konkretnych zajęć

Koszt sali dzielony przez liczbę godzin dydaktycznych jej wykorzystania
= koszt sali na godzinę zajęć

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnia, dr Marcin Dąbrowski

Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku

Koszty pośrednie I stopnia - ryczałtowo dzielone przez liczbę wszystkich studentów

1. Koszty wynagrodzeń pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych w pozostałej części z pochodnymi
2. Koszty funkcjonowania dziekanatów (wynagrodzenia pracowników, dodatki funkcyjne dziekanów, utrzymanie biur, prowadzenie spraw studenckich)
3. Koszty funkcjonowania centrum wf (ta część wynagrodzeń dydaktyków, która odpowiada godzinom poza realizowanym w programie studiów, utrzymanie bazy własnej i koszt wynajmu zewnętrznych powierzchni sportowych)
4. Koszty funkcjonowania centrum języków (wynagrodzenia pracowników administracji, utrzymanie mediatek i biur)
5. Koszty Funduszu Ruchu Studenckiego – środki przeznaczone przez uczelnię na ten cel oraz koszty utrzymania administracji
6. Koszty rozwoju kadry dydaktycznej (szkolenia, konferencje, programy rozwojowe)
7. Koszty Biblioteki (koszty usług w części świadczonej studentom i proporcjonalnie koszt utrzymania zbiorów, infrastruktury, budynku)

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku

Koszty pośrednie II stopnia - ryczałtowo dzielone przez liczbę wszystkich studentów

1. Koszty funkcjonowania jednostek wspierających (wynagrodzenia pracowników, utrzymanie biur, prowadzenie spraw wokół dydaktycznych)
2. Koszty obniżonego pensum z tytułu opieki nad SKN
3. Koszty obniżonego pensum z tytułu pełnienia funkcji i realizacji zadań wokół dydaktycznych
4. Koszty niezrealizowanego pensum

Koszty pośrednie III stopnia - ryczałtowo dzielone przez liczbę wszystkich studentów

1. Koszty zarządu – koszty wynagrodzeń pozostałej części administracji, koszty utrzymania jednostek, koszty odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i nagród rektorskich
2. Koszty utrzymania infrastruktury i budynków, części wspólnych (pozostałe)

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Wybrane istotne obszary zarządzania uczelnią

- Zasady organizacji gospodarki finansowej
- Proces tworzenia budżetu
- Transparentność wydatków publicznych
- Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku
- **Zarządzanie ryzykiem**
- Przetwarzanie danych osobowych
- Zrównoważony rozwój
- Przestrzenie akademickie – obecne wyzwania

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Przetwarzanie danych osobowych

- Politechnika Warszawska - dwa wycieki, jeden dotyczący danych z systemu kształcenia na odległość (włamanie) i wyciek danych z systemu rekrutacyjnego (w wyniku niezamierzonego działania). Prezes UODO poinformował o wszczęciu postępowania administracyjnego wobec pierwszego zdarzenia.
- Na UW w wyniku błędu osób odpowiedzialnych za przygotowanie i konfigurację nowego serwisu doszło do ujawnienia danych osobowych. UODO poinformował, że analizuje sytuację.
- SWPS i Collegium Da Vinci (ten sam właściciel i wspólna infrastruktura) utraciono dane osobowe w wyniku ataku cybernetycznego. UODO poinformował, że przygląda się sprawie.
- Naruszenie w SGGW związane było z kradzieżą prywatnego laptopa, na którym pracownik przetwarzał dane osobowe kandydatów na studia za okres 5 lat. W ocenie Urzędu uczelnia nie wdrożyła odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, które pozwalają na zapewnienie bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych kandydatów. Kara 50 tys. zł
- NA ŚUM doszło do ujawnienia danych studentów podczas egzaminu w formie wideokonferencji (studenci legitymowali się dowodami osobistymi i legitymacjami studenckimi). Kara 25 tyś. zł dotyczyła braku powiadomienia o naruszeniu ochrony danych osobowych zarówno organu, jak i osób których dotyczył incydent.

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Przetwarzanie danych osobowych

- Polityka przetwarzania danych osobowych
- Procedury określającej sposób zabezpieczenia danych osobowych przetwarzanych do celów badań naukowych i prac rozwojowych
- Procedura oceny skutków dla ochrony danych osobowych
- Regulaminy korzystania ze uczelnianego konta w zasobach informatycznych (pracownicy, studenci)
- Procedura określająca sposób postępowania z kontami służbowymi byłych pracowników w zasobach informatycznych
- Procedura dotycząca przeglądu danych osobowych gromadzonych w ramach ZFŚS
- Procedura dotycząca przeglądu danych osobowych gromadzonych w BIP
- Polityka prywatności określająca zasady przetwarzania danych osobowych w mediach społecznościowych

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Kodeks postępowania w zakresie przetwarzania danych osobowych przez uczelnie publiczne – środowiskowy projekt regulacji

<https://kodeks.sgh.waw.pl>

Kodeks jest zbiorem zasad postępowania regulującym procesy przetwarzania danych osobowych przez uczelnie publiczne, doprecyzowującym wymogi RODO w kontekście specyfiki działalności uczelni i wskazującym ujednolicone dobre praktyki w zakresie procesów ochrony danych osobowych na uczelniach.

Obszary regulowane w kodeksie:

- pierwsza część - podstawowe zagadnienia dot. przetwarzania danych osobowych na uczelniach
- druga - przetwarzanie danych osobowych w kluczowych procesach dla funkcjonowania uczelni i organizacji jej działalności

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Kodeks postępowania w zakresie przetwarzania danych osobowych przez uczelnie publiczne – środowiskowy projekt regulacji

Przetwarzanie danych w procesach:

1. organizacji konferencji i wydarzeń o profilu naukowym lub popularyzujących naukę
2. rekrutacji na studia
3. dydaktycznych na studiach I, II i III stopnia
4. obsługi programów mobilności dla studentów lub pracowników
5. prowadzenia projektów badawczych
6. przyznawania i wypłaty stypendiów oraz świadczeń pomocy materialnej
7. utrzymywania relacji z absolwentami
8. prowadzenia studiów podyplomowych
9. prowadzenia kursów doształcających i szkoleń
10. prowadzenia projektów edukacyjnych kierowanych do niepełnoletnich
11. nadawania stopni i tytułów naukowych
12. kadrowych
13. utrzymywania relacji z byłymi pracownikami
14. komercjalizacji wyników badań
15. obsługi bibliotecznej
16. wydawniczym

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Zrównoważony rozwój – wspieranie przez radę uczelni raportowania danych niefinansowych

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności (2014/95/UE)

Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego, Komisja Europejska, 8.03.2018

Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych (metodyka sprawozdawczości niefinansowej) (2017/C 215/01)

Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem (2019/C 209/01)

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelniami, dr Marcin Dąbrowski

Wybrane istotne obszary zarządzania uczelnią

- Zasady organizacji gospodarki finansowej
- Proces tworzenia budżetu
- Transparentność wydatków publicznych
- Kalkulowanie kosztów kształcenia na danym kierunku
- Zarządzanie ryzykiem
- Przetwarzanie danych osobowych
- Zrównoważony rozwój
- Przestrzenie akademickie – obecne wyzwania

Monitorowanie gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, dr Marcin Dąbrowski

Dziękuję za uwagę

dr Marcin Dąbrowski, marcin.dabrowski@sgh.waw.pl